

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Pikavipit ja velkaantuminen

Mikä on pikavipin hinta?

Vippi ja velka, onko syytä huoleen?

Studia monetaria - yleisöluento 22.4.2008

Suomen Pankin Rahamuseo

Sampo Alhonsuo

Suomen Pankki

Esityksen sisältö:

- 1. Kotitalouksien velka, muutama tilastofakta**
- 2. Pikavipit ja niiden hinta**
- 3. Vippi ja velka, onko syytä huoleen?**

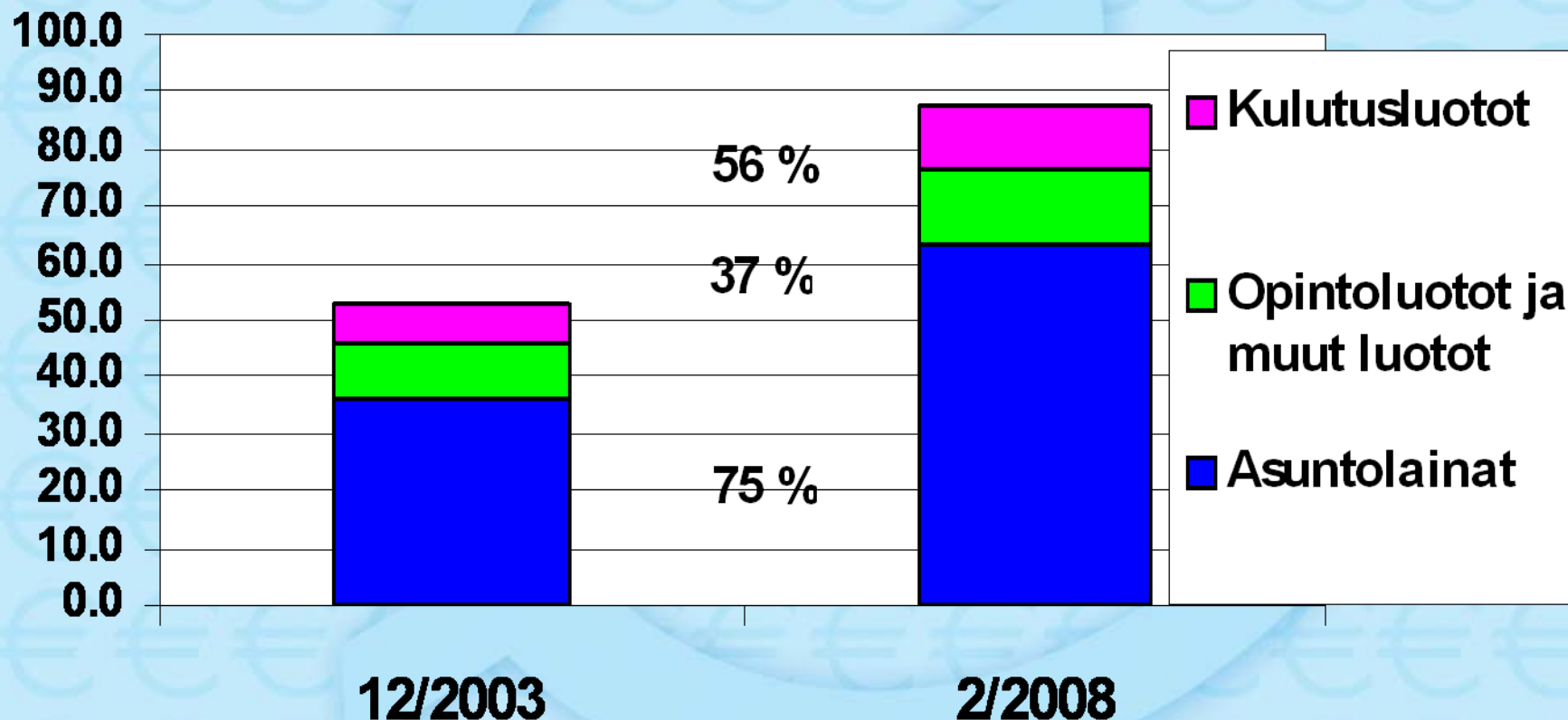

1. Kotitalouksien velka, muutama tilastofakta

Kotitalouksien luotot: nopea kasvua...

Suomen rahalaitosten luotot kotitalouksille

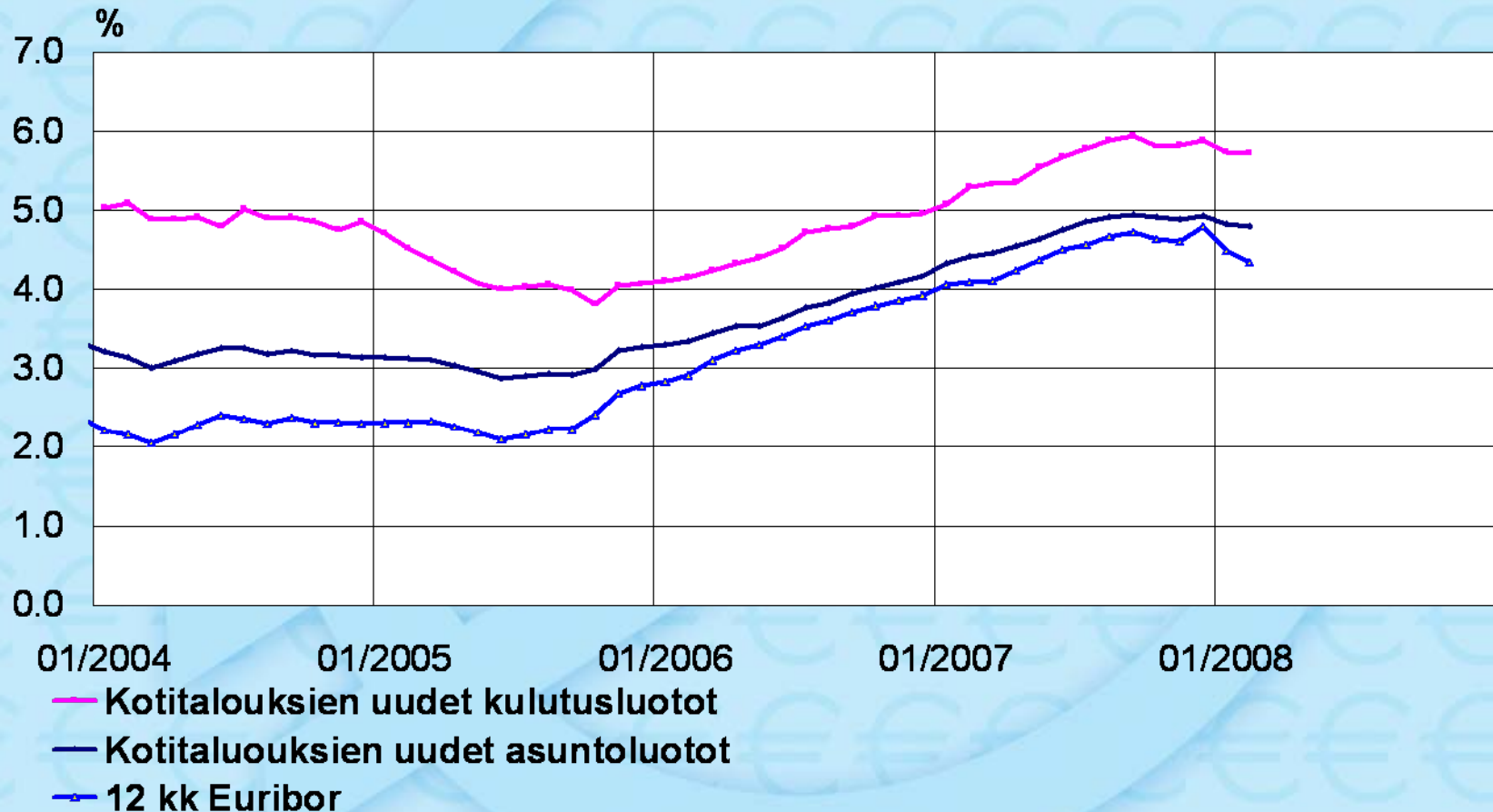
Mrd. euroa

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusmarkkinat tilastokatsaus

...ja kohonneita korkoja

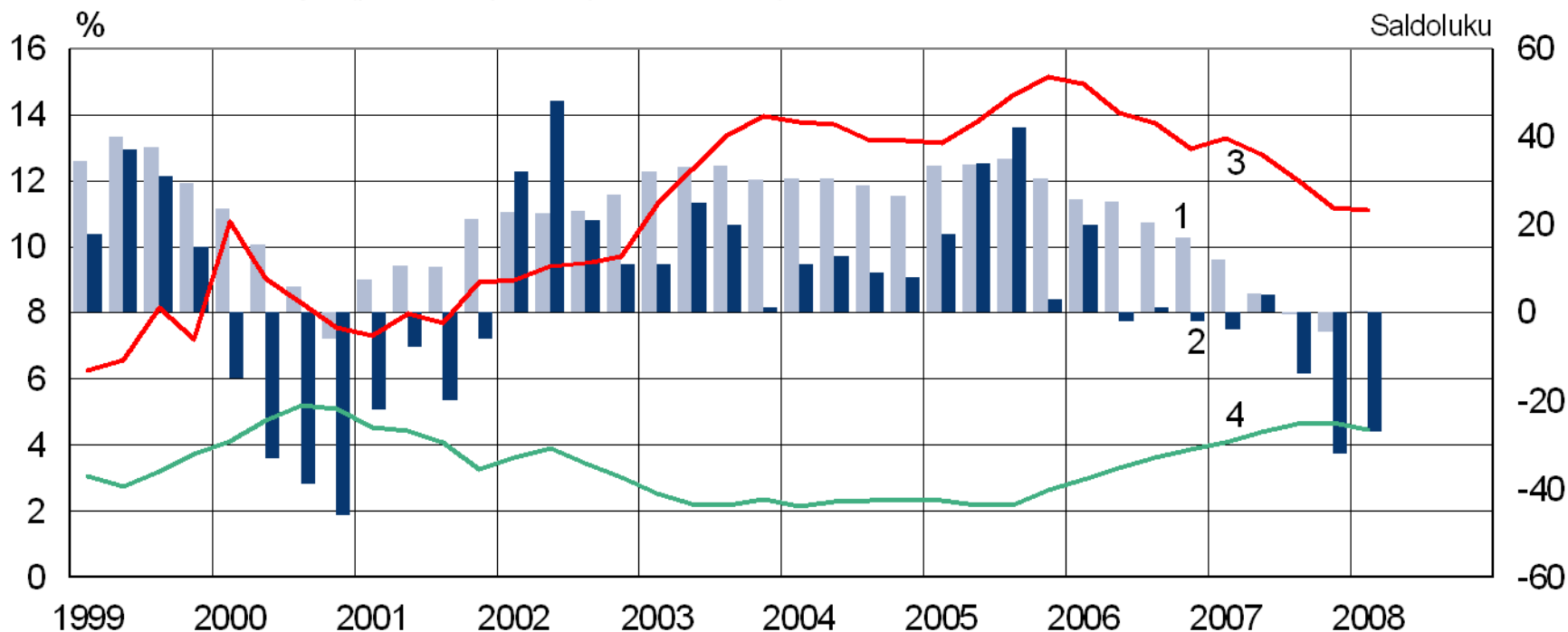
Uusien asunto- ja kulutusluottojen korko

Lähde: Suomen Pankki, rahoitusmarkkinat tilastokatsaus

Kotitalouslainojen kehitys Suomessa

- 1 Kuluttajabarometri: Onko nyt yleisesti ottaen hyvä vai huono ajankohta ottaa lainaa?*
- 2 Pankkibarometri: Onko kotitalouksien luotonottohalukkuus kasvamassa vai vähenemässä vuoden kuluessa? **
- 3 Lainakannan vuosimuutos (vasen asteikko)
- 4 Uusien lainojen (pl. tililuotot) korko (vasen asteikko)

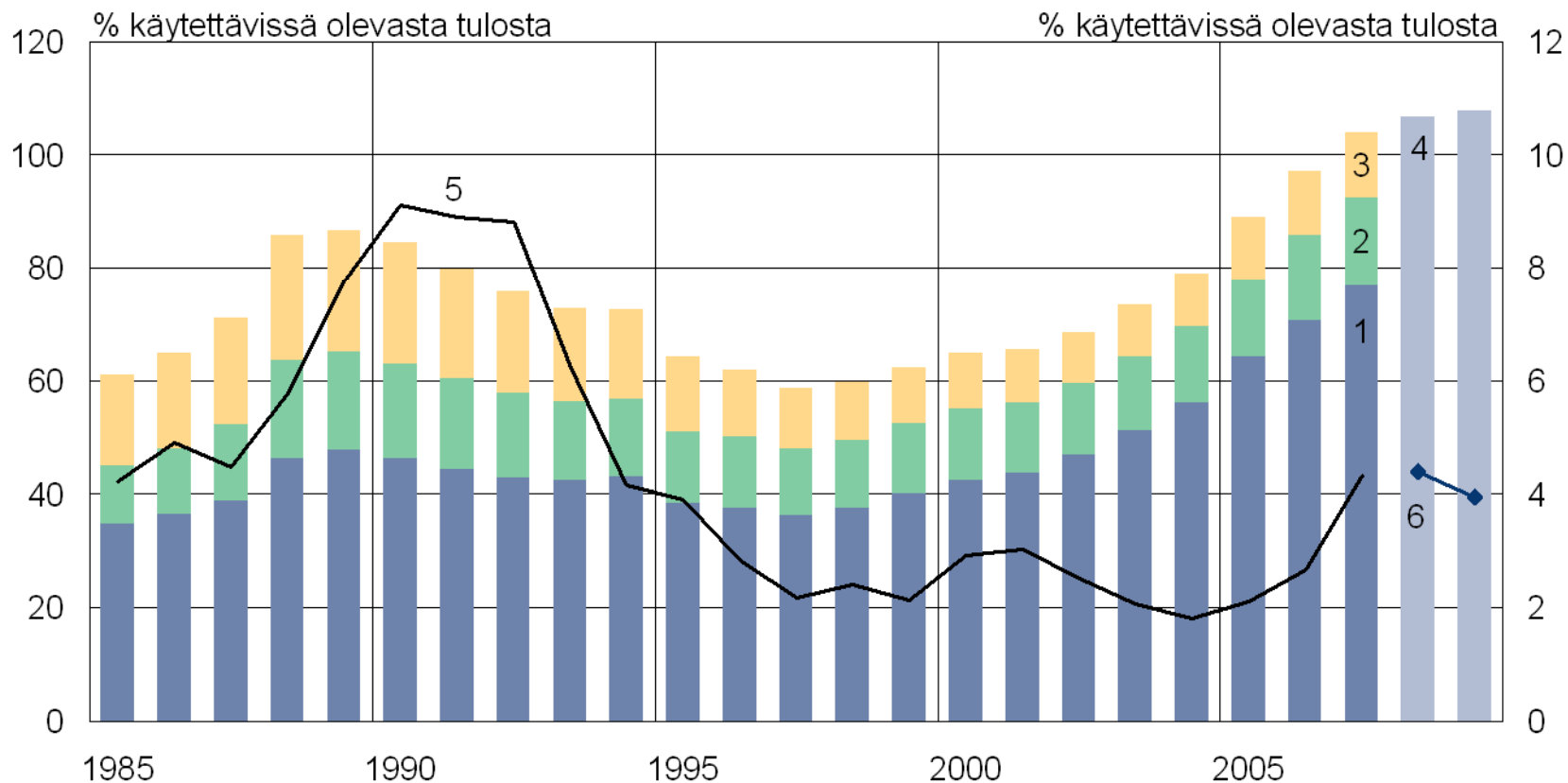
Saldoluku on laskettu vähentämällä painottaen myönteisten vastausten prosenttiosuudesta kielteisten vastausten prosenttiosuus.

Saldoluku < 0: * Huono ajankohta. ** Luotonkysyntä laimenemassa.

Lähteet: Suomen Pankki, Tilastokeskus ja Finanssialan Keskusliitto.

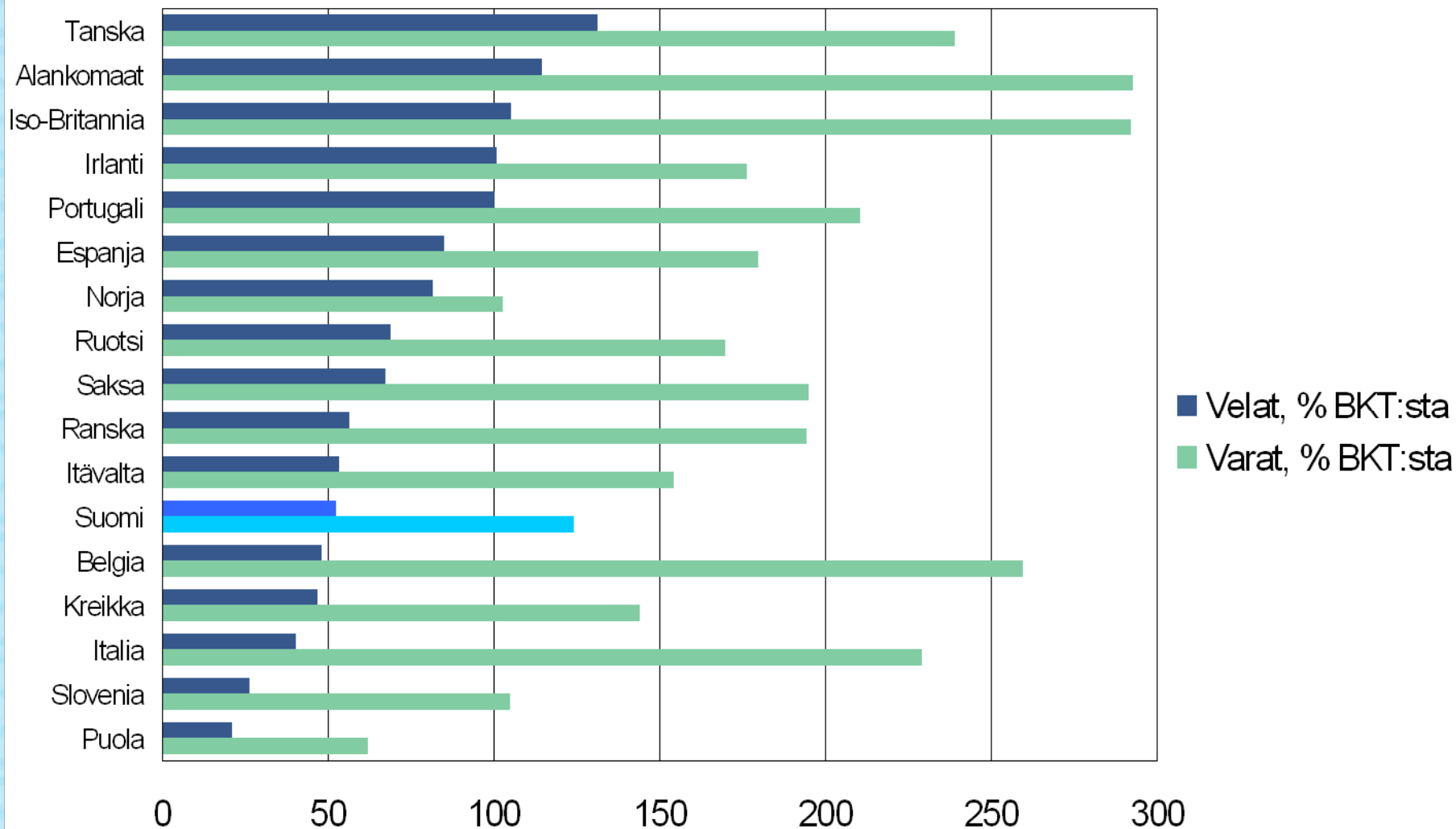
Kotitalouksien velkaantuneisuus ja korkomenot Suomessa (ennuste)

- 1 Asuntolainat
- 2 Kulutus- ja opintoluotot
- 3 Muut lainat
- 4 Lainat yhteensä, ennuste
- 5 Korkomenot (oikea asteikko)
- 6 Korkomenot, ennuste (oikea asteikko)

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

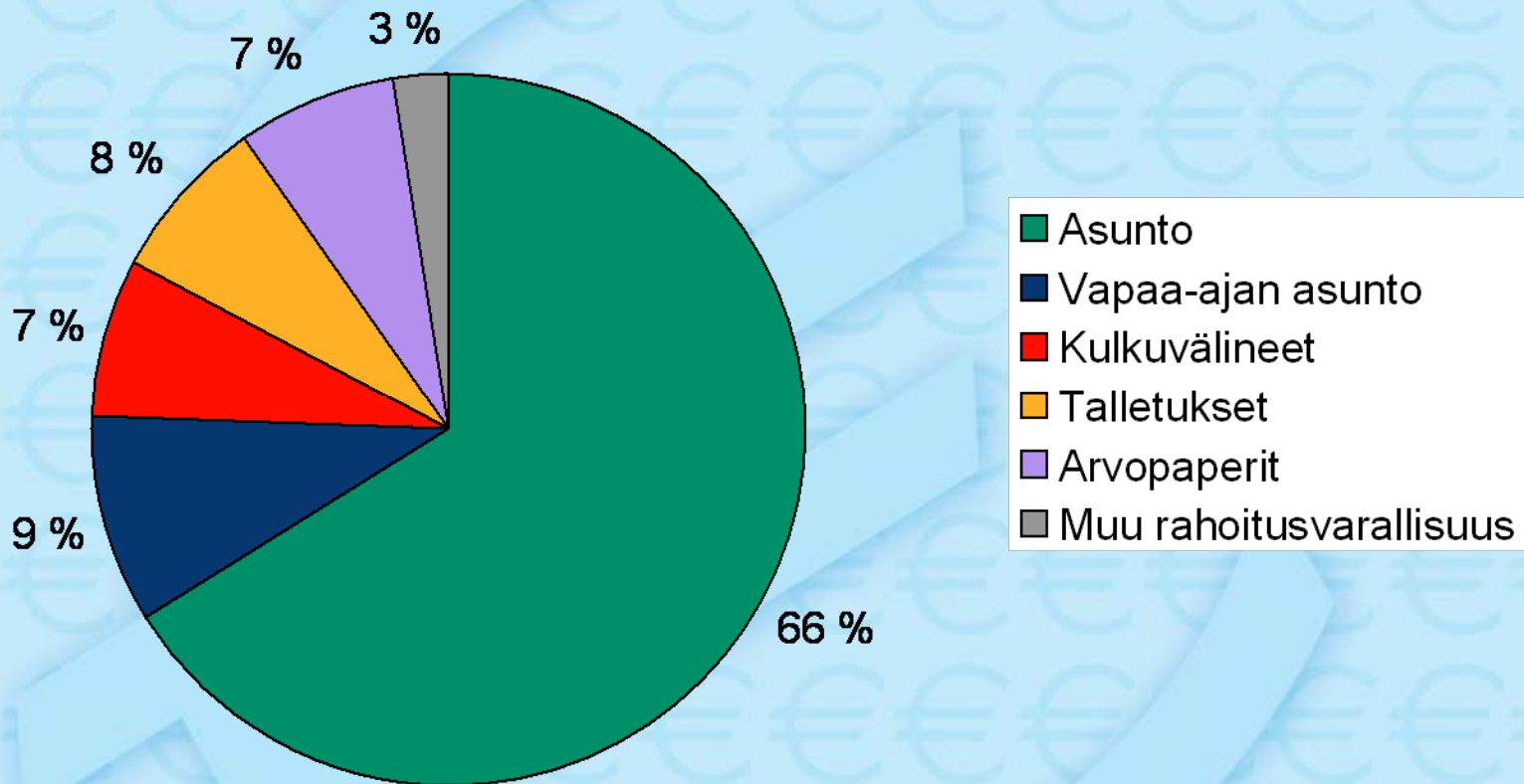
Kotitalouksien* velat ja rahoitusvarallisuus eräissä maissa vuonna 2006

Lähde: Eurostat.

* Ml. kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

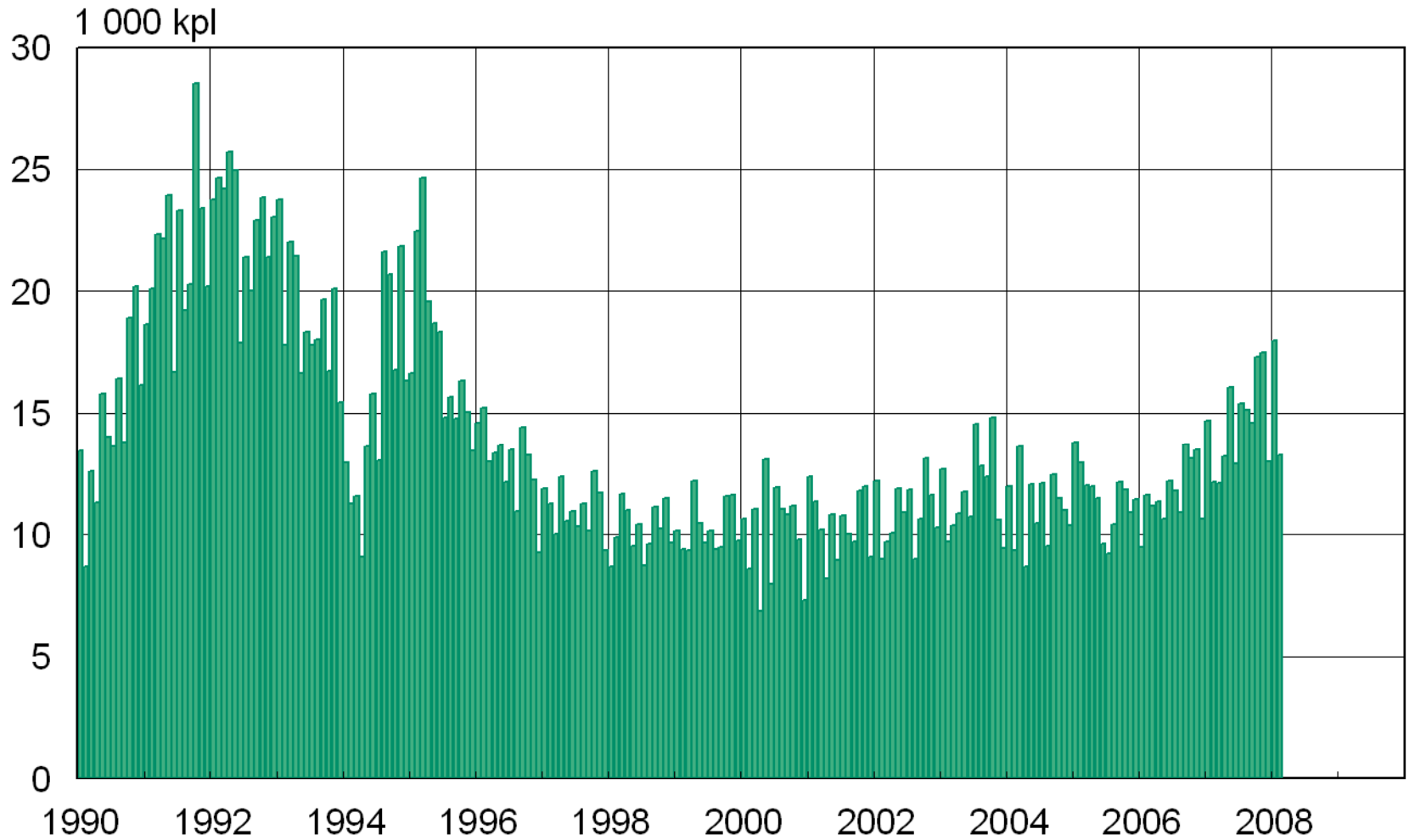
Bruttovarallisuus varallisuuslajeittain

* Asuntojen ryhmässä ovat mukana myös ns. sijoitusasunnot.

Lähde: Tilastokeskus, Varallisuustutkimus 2004.

Uudet maksuhäiriöt

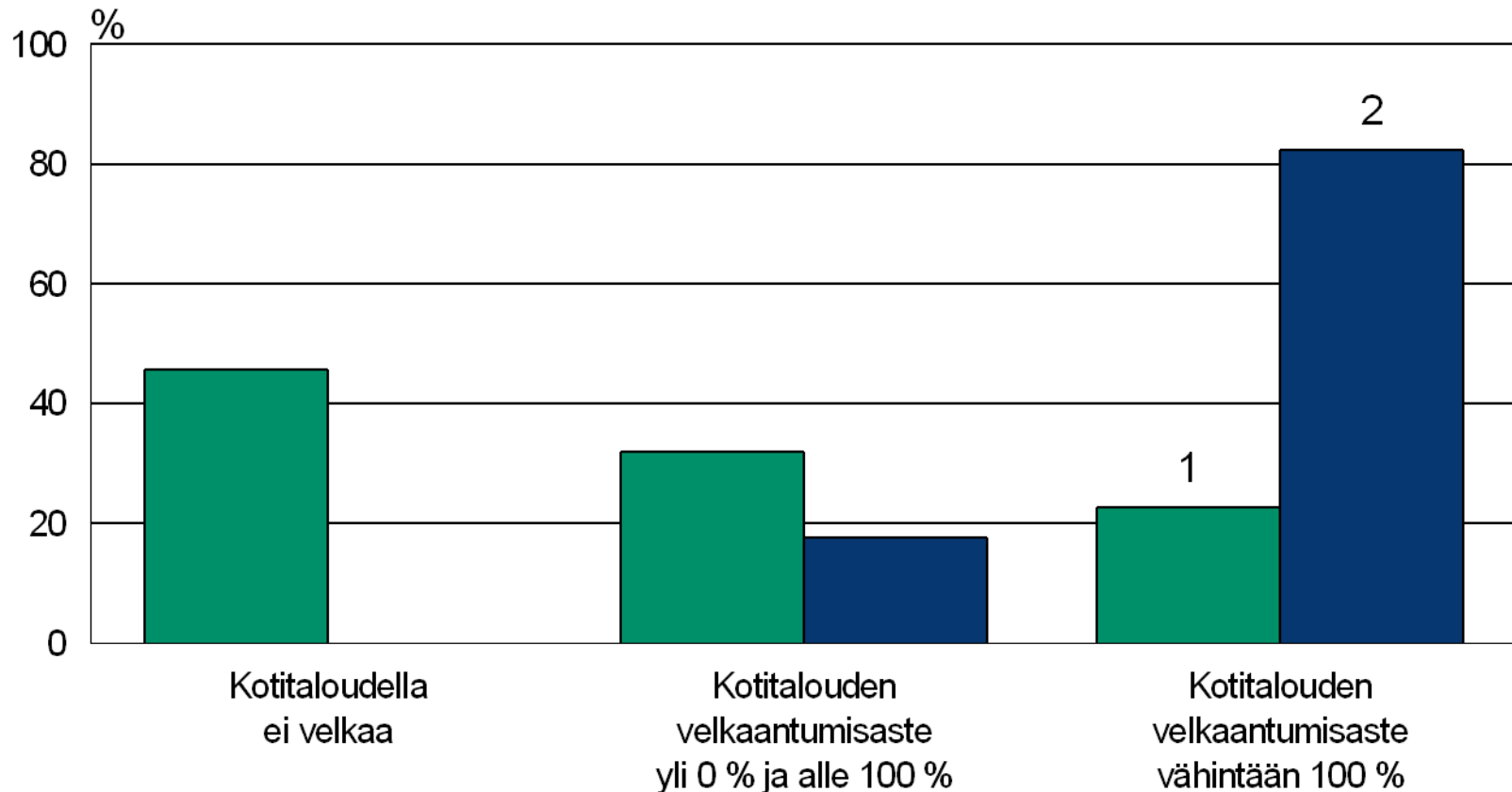

Viim. havainto
helmikuu
2008

Lähde: Suomen Asiakastieto.

Kotitalouksien ja velan jakauma velkaantumisasteen* mukaan Suomessa

- 1 Osuus kotitalouksista
- 2 Osuus velasta

* Velka, % käytettävissä olevasta vuositulosta.

Lähteet: Tilastokeskuksen tulonjaon palveluaineisto vuodelta 2005 ja Suomen Pankin laskelmat.

Johtopäätöksiä:

1. Kotitalouksien lainakannan kasvu hidastunut, lainanottohalukkuus riippuu korkokehityksestä
2. Korkomenot kotitalouksille kasvaneet nopeasti
3. Suomalaisten kotitalouksien velkaantuneisuus edelleen kohtuullista verrattuna moneen muuhun maahan
4. ...mutta suomalaisilla kotitalouksilla myös vähän nettovarallisuutta verrattuna moneen muuhun maahan
(ks. lisää Risto Herrala, Euro & talous 3/2007)
5. Kotitalouksien velat keskittyneet melko suppealle asuntovelallisten joukolla
6. Maksuhäiriöt lisääntyneet, kasaantuneet paljon samoille henkilöille

2. Pikavipit ja niiden hinta

Pikavipin (pikaluoton) määritelmä:

- ◆ ”Lyhytaikainen, vakuudeton kulutusluotto, jonka suuruus on tyypillisesti 50:n ja 400:n euron välillä. Pikavipin hakeminen tapahtuu esimerkiksi **tekstiviestillä** tai luotonantajan **verkkosivuston** välityksellä. Lainapäätöksen saaminen ja lainasumman siirtyminen hakijan tilille kestää normaalisti muutamia minutteja. Takaisinmaksuaikaa on tavallisesti joko 14 tai 30 vuorokautta.
- ◆ Pikavippien **todellinen vuosikorko** vaihtelee 250 ja 1500 prosentin välillä, kun pankkien sekä muiden rahoituslaitosten myöntämässä **perinteisissä kulutusluotoissa ja luottokorteissa** vastaava korko on enintään kymmeniä prosentteja.” (Wikipedia)

Esimerkki:

100 euroa lainaa 14 päiväksi, korko ja kulut 20 euroa,

-> korot + kulut: 120 euroa / 100 euroa = 20 %

-> todellinen vuosikorko: $(20 \% / (14/365)) = n. 520 \%$

Kuluttaja tarvitsee ainakin seuraavat tiedot:

*kokonaiskulut, euroa

*kokonaiskulut, % lainasummasta

*todellinen vuosikorko, vain tällä pystytään vertailemaan kustannuksia ja vaihtoehtoisia luototustapoja

”Suomen Rahatieto on laatinut pikalainoista kattavan korkovertailun, jonka mukaan korot ovat erittäin korkeita ja lisäksi koroissa on yhtiöiden välillä erittäin suuria eroja.”

Esimerkkejä pikavipeistä

Laina-summa, eur	Laina-aika, päiviä	Kulut, eur	Todellinen vuosikorko, %
20.0	14	12.25	1597
50.0	14	22.40	1168
80.0	14	33.60	1095
:	:	:	:
100.0	30	25.00	304
200.0	30	50.00	304
200.0	30	40.25	245

Lähde: www.rahatieto.fi/pikavipit

Tärkeitä näkökohtia 1/3

- ◆ Pikavipit tai -luotot ovat uusi palvelu, pikavippiyrityksiä on Suomessa noin 60 kpl
- ◆ Toiminnalla pitkät perinteet Yhdysvalloissa (ns. payday lending), Suomen lisäksi pikavippejä Ruotsissa, Norjassa ja Tšekin tasavallassa
- ◆ Pikaluottoja otetaan / myönnetään ehkä 150 miljoonan euron edestä vuodessa
- ◆ Asiakaskunta pääosin 20-30 vuotiaita

Tärkeitä näkökohtia 2/3

- ◆ Rahoitustarkastus ei valvo pikavippiyritysten toimintaa
- ◆ Suomen pienlainayhdistyksen jäsenenä 6 yritystä, yhdistyksellä eettiset säännöt
- ◆ Yhteiset alan luomat pelisäännöt vai lainsäädäntö?
- ◆ Onko kyseessä tarpeellinen tuote, joka paikkaa markkinoiden aukkoja ja tulee todelliseen tarpeeseen, vai onko kyseessä koronkiskonta?
- ◆ Oikeusministeriön asettama työryhmä ja EU:n uusi kulutusluottodirektiivi (hyväksytty 7.4.2008). Direktiivi ei koske alle 200 euron luottoja. Jäsenvaltion omaan harkintaan jää, soveltaako se näihin luottoihin direktiivin säännöksiä vai säätääkö se erityissäännöksiä näistä luotoista.

Tärkeitä näkökohtia 3/3

- ◆ Tärkeimmät pikavipin käyttökohteet (KTM 2006):
  - Juhliminen
  - Nautintoaineet (mm. alkoholi, tupakka)
  - Ruoka
  - Muiden velkojen tai niiden korkojen maksu
  - Liikennekulut
  - Matkapuhelinkulut
- ◆ Pikavippeihin liittyvät ongelmat (OM 2007):
  - Pikaluottoja on otettu toisten henkilöiden nimissä
  - Lainanhakija ei voi vaivatta vertailla pikaluoton hintaa muiden luottojen hintaan (todellinen vuosikorko)
  - Pikaluotoista perittävät korot ja muut kulut ovat korkeita sekä luottoaikana että luoton maksun viivästyessä
  - Pikaluottosopimusta ei tarvitse tehdä kirjallisesti
  - Pikaluottoja tarjotaan vuorokauden ympäri

3. Velka ja vippi, onko syytä huoleen?

- ◆ Kansantalouden ja koko rahoitusmarkkinoiden tasolla syytä huoleen ei ole, velkaantuminen ei ole hälyttävää
  - ◆ Mikrotasolla löytyy ongelmia ja ilmiöitä joista on syytä olla huolissaan: maksuhäiriöiden kasvu ja keskittyminen samoille henkilöille kuvastaa ongelmien lisääntymistä
  - ◆ Pikavipit: onko niille todellista tarvetta? Entä ns. positiiviselle velkarekisterille? ”Pikavippimarkkinoilla kuluttaja edelleen liukkailla jäillä”
- > tarvitaan valistusta, tietoa ja henkilökohtaisia talouden stressitestejä!

www.rahatieto.fi, www.asiakastieto.fi, www.bof.fi, www.rahoitustarkastus.fi,
www.pienlainayhdistys.fi, www.kuluttajavirasto.fi

**Kiitos mielenkiinnosta,
kysymyksiä ?**